

Část B

Kontrolní závěry z kontrolních akcí

07/22

Výstavba Justičního areálu v Brně

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2007 pod číslem 07/22. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Antonín Macháček.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s finančními prostředky státu vynakládanými na přípravu a realizaci výstavby Justičního areálu v Brně.

Kontrola byla provedena v době od září 2007 do dubna 2008. Kontrolováno bylo období od roku 2003 do doby ukončení kontroly, v případě věcných souvislostí i období předcházející.

Kontrolované osoby:

- Ministerstvo spravedlnosti (dále jen „MS“);
- Krajský soud v Brně (dále jen „KS“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podaly MS a KS, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách, které podal KS, bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ dne 9. června 2008.

Kolegium NKÚ na svém X. zasedání, konaném dne 7. července 2008,

schválilo usnesením č. 6/X/2008

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Kontrola byla podrobena činnost MS jako správce programu ev. č. 236 110 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny regionálních složek justice* (dále též „Program“) a postup KS jako investora při přípravě a realizaci investičního projektu *Výstavba Justičního areálu v Brně*. Projekt byl realizován v rámci Programu, financovaného z kapitoly 336 – *Ministerstvo spravedlnosti*.

Program schválila vláda svým usnesením ze dne 31. března 2003 č. 315, k dokumentaci programu Ministerstva spravedlnosti 236 110 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny regionálních složek justice*. Souhrn potřeb financování Programu byl stanoven ve výši 7 617 mil. Kč při průměrných nákladech max. 4 800 Kč/m³ obestavěného prostoru. Program měl být realizován v letech 2003–2007. MS jako správce Programu jej vypracovalo na základě generální prověrky a technické pasportizace všech budov a nemovitého majetku v resortu. Cílem Programu bylo vyřešit nedostatečnou kapacitu stávajících objektů pro umístění

justičních složek. Součástí Programu byl podprogram *Rozvoj a obnova materiálně technické základny justice v regionu jihomoravském*, v němž byl uveden záměr řešit nedostatek kapacit v Brně rekonstrukcí objektů převzatých od Ministerstva obrany.

Aktualizovanou dokumentaci Programu vzala vláda na vědomí svým usnesením ze dne 7. června 2006 č. 719, k aktualizované dokumentaci programu Ministerstva spravedlnosti 236 110 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny regionálních složek justice*. Celkové výdaje státního rozpočtu (dále jen „SR“) na financování potřeb Programu byly zvýšeny na 9 689 mil. Kč, průměrné náklady obestavěného prostoru novostaveb byly zvýšeny na max. 6 200 Kč/m³ a termín realizace prodloužen do prosince 2009.

Kontroly byly podrobeny finanční prostředky ve výši 1 721 mil. Kč.

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období. Ceny jsou uvedeny včetně DPH, pokud není uvedeno jinak.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

A. Investiční záměr a registrace projektu

V roce 2004 zpracoval KS investiční záměr (dále jen „IZ“), který řešil nedostatečnou kapacitu pro umístění justičních složek v Brně výstavbou nového justičního areálu pro umístění Městského soudu v Brně, Okresního soudu Brno-venkov a Městského státního zastupitelství v Brně (dále jen „MěSZ“) na pozemcích ve vlastnictví statutárního města Brna, na které bylo zřízeno smluvně a bezplatně věcné břemeno za účelem realizace projektu. Podmínky převodu pozemků do vlastnictví státu nebyly v době ukončení kontroly NKÚ smluvně dojednány. KS předložil MS dne 9. března 2004 žádost o schválení IZ a registraci projektu.

KS nezpracoval IZ v souladu s instrukcí MS č. j. 620/02 – EO – R, neboť jej nevyhotovil na základě vyhodnocení variant řešení z hlediska stavebně-technického a dispozičního návrhu objektů, situování areálu na alternativních pozemcích či rekonstrukce objektu ve vlastnictví státu. **Tato skutečnost neumožnila KS vyhodnotit jednotlivé varianty (včetně situování areálu) a zvolit optimální řešení.**

MS dne 18. října 2004 rozhodlo o výstavbě nového justičního areálu v Brně a na základě schváleného IZ vydalo dne 3. ledna 2005 rozhodnutí o registraci akce, ve kterém stanovilo rozhodující projektované parametry – zastavěnou plochu 8 060 m², obestavěný prostor min. 147 200 m³, cenu za m³ obestavěného prostoru max. 4 570 Kč, termín realizace prosinec 2008. Celkové finanční potřeby stanovilo ve výši 768 mil. Kč. Justiční areál je tvořen dvěma hlavními stavebními objekty (dále jen „SO“), a to SO 101 – zahrnuje budovu Městského soudu v Brně a Okresního soudu Brno-venkov – a SO 102 – budova MěSZ. Objekty byly navrženy jako šestipodlažní se vzájemně propojenými dvěma podzemními podlažními. Dle geologického průzkumu byly objekty situovány na pozemcích vyžadujících finančně náročný způsob zakládání. Dne 10. ledna 2005 souhlasilo Ministerstvo financí (dále jen „MF“) s registrací akce v informačním systému programového financování (dále jen „ISPROFIN“), přičemž se jednalo o akci s individuálně posuzovanými výdaji dle § 6 vyhlášky č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.

B. Projektová dokumentace

Na základě výsledků užšího řízení na zpracovatele projektové dokumentace (dále jen „PD“) nadlimitní veřejné zakázky se vítězem stalo sdružení projektantů s druhou nejnižší nabídkovou cenou 30,088 mil. Kč, s nejkratší dobou plnění veřejné zakázky 43 týdnů a s nejnižšími náklady na realizaci stavby ve výši 805 mil. Kč.

Na základě souhlasu MS uzavřel KS dne 21. června 2005 s projektantem smlouvu o dílo (dále jen „SoD“), ve které nebyla uvedena jako podmínka výše nákladů na realizaci stavby 805 mil. Kč. KS nerespektoval ustanovení § 66 odst. 2 zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách, neboť neuzavřel smlouvu v souladu se zadáním a vybranou nabídkou.

Dne 27. března 2006 zpracoval projektant PD pro výběr dodavatele stavby. Příslušný dodatek ke SoD uzavřel KS dne 20. dubna 2006. Tato PD poprvé obsahovala také výkaz výměr, popis standardů a rozpočet. Projektant, který nebyl smluvně omezen technicko-ekonomickými standardy a parametry, navrhl řešení objektů náročné z hlediska architektonického, technického i z hlediska použitých materiálů a zařízení, tedy bez ohledu na hospodárnost stavby. Stavební objekty navrhl s obestavěným prostorem 240 365 m³, náklady na realizaci stavby dle rozpočtu uvedl ve výši 2 179 mil. Kč, tedy o 1 374 mil. Kč vyšší, než uvedl ve své nabídce. Náklady na SO 101 a související objekty (dále jen „SO 101.1“) činily 1 883,547 mil Kč, náklady na SO 102 činily 295,819 mil. Kč.

Přestože MS stanovilo v registračním listu souhrn investičních zdrojů ve výši 729 mil. Kč jako maximální, souhlasilo se zpracovanou PD, dle které byly náklady stavby o 170 % vyšší, přičemž schválené náklady nezměnilo.

C. Zadání stavby dodavateli

KS požádal dne 15. listopadu 2005 MS o navýšení nákladů na realizaci projektu na částku 1 153,97 mil. Kč, tj. o 385,97 mil. Kč vyšší, než bylo stanoveno v registračním listu. Nárůst nákladů zdůvodnil KS např. zastřešením atrií a dvoran objektů soudů a zastupitelství, nárůstem ostatních částí objektů a přeložkami inženýrských sítí. Požadavek nebyl doložen žádným rozpočtem či propočtem. MS dne 21. prosince 2005 požadavek KS akceptovalo, přestože byl v rozporu s parametry uvedenými v registračním listu (§ 7 odst. 2 vyhlášky č. 40/2001 Sb.), přičemž akceptaci nepromítlo do registračního listu.

Dne 28. prosince 2005 uveřejnil KS se souhlasem MS v informačním systému *Centrální adresa* předběžné oznámení na stavební práce pro nadlimitní veřejnou zakázku, užší řízení, kde projektovaný parametr obestavěného prostoru (230 130 m³) byl vyšší než v registračním listu a celkové náklady činily 792,493 mil Kč bez DPH.

Dne 10. února 2006 vydalo MS souhlas se zadáním realizace akce s technicko-ekonomickými, časovými a finančními parametry – s celkovými náklady 759,847 mil. Kč, obestavěným prostorem 147 200 m³, což však bylo v rozporu s údajem v PD pro územní řízení a stavební povolení (cca 240 000 m³), a dále s termínem realizace prosinec 2008. MF svůj souhlas vyjádřilo dne 18. února 2006.

Dne 1. března 2006 KS se souhlasem MS uveřejnil v informačním systému *Centrální adresa* opravné oznámení zadávacího řízení nadlimitní veřejné zakázky na realizaci budovy soudů a souvisejících objektů, přičemž na zadání výstavby SO 102 si zadavatel vyhradil opční právo. Důvodem změny bylo upřesnění nákladů na stavbu a problémy MS se zajištěním financování celé stavby. Předpokládaná cena veřejné zakázky včetně opčního práva, tj. za oba objekty, byla uvedena ve výši 1 127,267 mil. Kč.

KS dne 27. března 2006 předal MS k odsouhlasení dvě kompletní vyhotovení PD pro výběr dodavatele stavby. Tento materiál se na základě kladného posouzení ministerstvem stal součástí zadávací dokumentace pro výběr dodavatele stavby. PD nebyla zpracována v souladu s registračním listem ani s podmínkami zadávacího řízení na dodavatele PD.

Hodnotící komise dne 10. dubna 2006 vybrala losem pět zájemců z 22, kteří splnili požadovanou kvalifikaci, a dne 9. května 2006 vybrala uchazeče s nejnižší nabídkou; cena díla činila 1 418,659 mil. Kč za SO 101.1. Na základě souhlasu MS uzavřel KS dne 16. června 2006 SoD s dodavatelem stavby.

KS jako zadavatel zjevný rozpor mezi parametry, které stanovil v zadávací dokumentaci, a projektovanými parametry neřešil a předloženou PD akceptoval. KS postupoval neekonomicky, neboť svým jednáním připustil výrazné zvýšení nákladů na realizaci stavby.

MS v první polovině roku 2006 na tyto skutečnosti nijak nereagovalo a s pokračováním akce souhlasilo, přestože nárůst finančních potřeb na realizaci Justičního areálu v Brně ohrozil schopnost financovat Program.

MS souhlasilo s uzavřením SoD mezi KS a vítězným uchazečem na realizaci SO 101.1 s cenou díla 1 418,659 mil. Kč, přestože si bylo vědomo, že realizace SO 102 si vyžádá další náklady, které budou v rozporu s podmínkami souhlasu se zadáním realizace akce.

D. Rozhodnutí o účasti SR na financování akce

KS zaslal dne 9. května 2006 MS žádost o navýšení nákladů stavby a změnu parametrů stavby a následně i zdůvodnění své žádosti. MS se zdůvodněním zvýšení investičních nákladů a prodloužením doby realizace akce souhlasilo a dne 8. června 2006, tj. den po schválení aktualizace Programu, vydalo rozhodnutí o účasti SR na financování akce (dále jen „rozhodnutí o účasti SR“), ve kterém stanovilo finanční potřeby ve výši 1 586,741 mil. Kč a termín realizace duben 2009. Finanční potřeby ani termín realizace nebyly stanoveny v souladu se souhlasem se zadáním realizace akce. MF tento dokument schválilo dne 14. června 2006.

Tabulka č. 1 – Porovnání parametrů

Souhlas se zadáním realizace – 10. únor 2006		Rozhodnutí o účasti SR – 8. červen 2006
Parametry SO 101.1 a 102		Parametry SO 101.1
Zastavěná plocha	8 060 m ²	8 060 m ²
Obestavěný prostor	147 200 m ³	239 000 m ³
Cena/m ³	4 499 Kč	6 169 Kč
Plochy kanc., jednac. a zased. síní	11 830 m ²	11 629 m ²
Finanční potřeby	759,837 mil. Kč	1 586,741 mil. Kč

Dne 19. února 2007 požádal KS o změnu rozhodnutí o účasti SR. Důvodem byla realizace objektu SO 102. V době požadavku KS na navýšení celkových nákladů stavby na 1 837,903 mil. Kč již MS nebylo schopno zajistit financování projektu z rozpočtu kapitoly 336 – *Ministerstvo spravedlnosti*, přesto tento požadavek akceptovalo.

Přestože v období roků 2007–2009 nebyla pokryta potřeba Programu v rozpočtu MS ve výši 1 732 mil. Kč, rozhodlo MS o dostavbě areálu (realizace SO 102). Vzhledem k těmto skutečnostem zpracovalo MS dokument *Stanovení výdajů na financování akce organizační složky státu* na akci KS Brno – Justiční areál v Brně (dále jen „Stanovení výdajů“) s termínem realizace akce v červnu 2008, ve kterém pro další postup stanovilo ukazatele bilance finančních potřeb a zdrojů, a dne 7. června 2007 požádalo MF o jeho odsouhlasení.

Tabulka č. 2 – Stanovené výdaje na financování akce *Justiční areál v Brně* (v mil. Kč)

Náklady na přípravu a zabezpečení akce	45,153
Náklady na pořízení stavebních objektů	1 674,520
Jiné náklady na stavební a technologické části staveb	46,769
Náklady budov a staveb	1 721,289
Náklady na stroje, zařízení a inventář	71,461
Souhrn finančních potřeb akce	1 837,903

MF však požadovalo, aby finanční krytí realizace projektu bylo zabezpečeno v rámci směrných limitů výdajů kapitoly 336 – *Ministerstvo spravedlnosti* na léta 2008–2010. Dne 25. září 2007 MS potvrdilo požadovanou garanci pro roky 2008 a 2009 s rezervou výdajů v roce 2010. V roce 2008 má být proplaceno 841 mil. Kč, tzn. cca 429 mil. Kč z kapitoly 336 – *Ministerstvo spravedlnosti* a cca 412 mil. Kč získaných z odprodeje nepotřebného majetku rezortu spravedlnosti. V roce 2009 má být uhrazena zbývající část výdajů ve výši 949 mil. Kč, a to 656 mil. Kč z kapitoly 336 – *Ministerstvo spravedlnosti* a 293 mil. Kč získaných z odprodeje nepotřebného majetku. Na základě této garance MF dne 12. října 2007 souhlasilo s vydáním dokumentu *Stanovení výdajů na financování akce organizační složky státu na akci KS Brno – Justiční areál v Brně*.

E. Stanovení ceny SO 102 a postup KS při využití opčního práva

V zadávacím řízení na dodavatele stavby si KS vyhradil právo na další stavební práce (opční právo) v souladu s § 18 odst. 4 zákona č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách. Tím si vytvořil možnost zadat tyto další stavební práce v jednacím řízení bez uveřejnění těmto dodavatelům. Zadavatel této možnosti využil v roce 2007 za účinnosti zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Dne 7. března 2007 uzavřel KS dodatek č. 1 k SoD s dodavatelem na základě výzvy v jednacím řízení bez uveřejnění (podle § 23 odst. 7 písm. b) zákona č. 137/2006 Sb.). Předmět díla byl rozšířen o výstavbu dvou podzemních podlaží SO 102. Cena díla byla navýšena o 50,446 mil. Kč.

Dne 26. března 2007 KS akceptoval dodavatelem navržený rozpočet nadzemní části SO 102 ve výši 226,865 mil. Kč. Celková cena SO 102 včetně dvou podzemních podlaží tak činí 277,312 mil. Kč. Při oceňování položek SO 102 byly navýšeny jednotkové ceny o desítky procent oproti jednotkovým cenám srovnatelných položek uvedených stejným dodavatelem pro objekt SO 101 a použitelných při realizaci SO 102. Ceny jednotlivých položek SO 102 zahrnují též náklady dodavatele související s odsunutím plateb ze strany KS. Tyto náklady nebyly vyjádřeny jedinou částkou v rozpočtu stavby tak, aby tato částka byla transparentní, ale byly rozpuštěny do jednotlivých jednotkových cen.

Dne 23. října 2007 uzavřel KS na základě výzvy v jednacím řízení bez uveřejnění dodatek č. 2 k SoD s dodavatelem, dle kterého celková cena díla činí 1 673,640 mil. Kč a zahrnuje cenu SO 101 a souvisejících objektů ve výši 1 396,328 mil. Kč a cenu SO 102 ve výši 277,312 mil. Kč. Zároveň došlo ke změně smluvních platebních podmínek tak, že v roce 2007 bude proplaceno celkem 10 mil. Kč, v roce 2008 celkem 809,128 mil. Kč. Doba splatnosti neuhrazené části ceny díla se prodloužila do konce února 2009.

Jednou ze základních podmínek, které byl zadavatel veřejné zakázky povinen splnit, je transparentnost procesu zadání a vyhodnocení zadávacího řízení. Tato transparentnost byla zvláště důležitá v případě uplatnění opčního práva v jednacím řízení bez uveřejnění, neboť byla vyloučena konkurence.

Podmínkou pro uplatnění opčního práva při zvoleném způsobu zadání nové zakázky bylo, že předpokládaná hodnota nových stavebních prací byla zahrnuta do předpokládané hodnoty původní veřejné zakázky (§ 23 odst. 7 písm. b) zákona č. 137/2006 Sb.). KS přes opakovanou výzvy nebyl schopen předložit NKÚ žádný doklad, kterým by prokázal, v jaké výši byla do předpokládané ceny veřejné zakázky zahrnuta předpokládaná cena nových stavebních prací (SO 102). V důsledku toho nebylo možno objektivně posoudit použití § 99 zákona č. 137/2006 Sb., dle kterého ... *není zadavatel oprávněn opčního práva využít, pokud cena, kterou by byl povinen uhradit za plnění předmětu veřejné zakázky při využití opčního práva, je ve zjevném nepoměru k části předpokládané hodnoty plnění odpovídající opčnímu právu, která byla stanovena před zahájením původního zadávacího řízení.*

F. Změny projektovaných parametrů a jejich vliv na cenu díla

V době od vydání registračního listu dne 3. ledna 2005 do doby ukončení kontroly došlo ke značnému zvýšení objemu finančních potřeb. Toto zvýšení však není úměrné nárůstu funkčních ploch. Nárůst základních funkčních ploch (kanceláří, pracoven, zasedacích místností a jednacích síní) činí 12 %, obestavěný prostor stavby vzrostl o cca 81 %, celkové finanční potřeby vzrostly o 139 %. Změny projektovaných parametrů byly MS akceptovány a odsouhlaseny v následných dokumentech ISPROFIN.

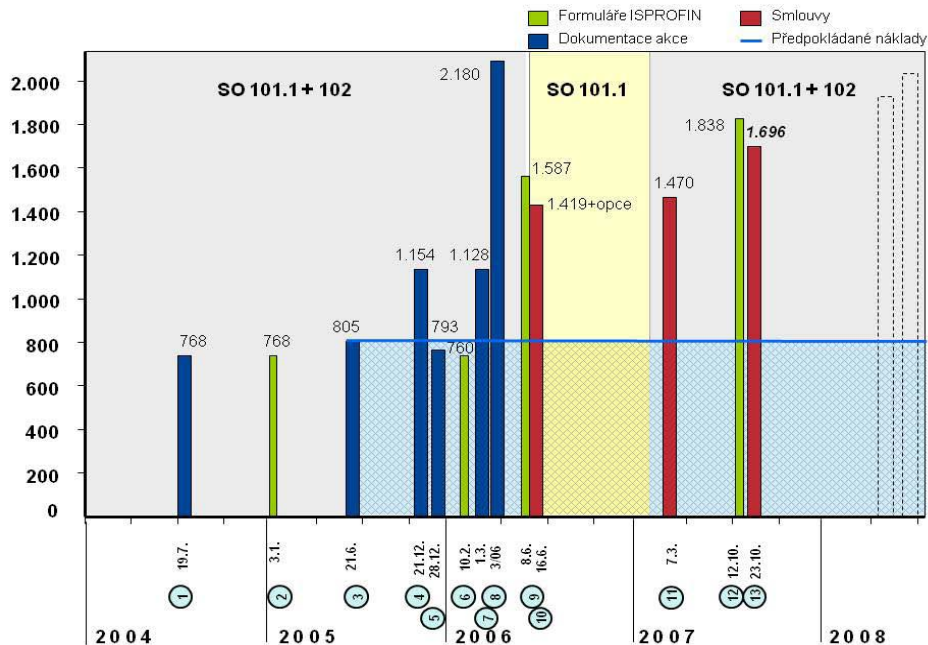
Tabulka č. 3 – Postupné změny parametrů akce *KS Brno – Justiční areál v Brně*

Číslo	Datum schválení MS	Dokument	Cena (mil. Kč)			Obestavěný prostor (m ³)	Zastavěná plocha (m ²)
			SO 101.1	SO 102	Celkem		
①	19. 7. 2004	IZ			768,0	147 200	8 060
②	3. 1. 2005	RL			768,0	147 200	8 060
③	21. 6. 2005	Vítěz na PD			805,0	208 000	
④	21. 12. 2005	Souhlas MS s navýšením			1 154,0	230 130	
⑤	28. 12. 2005	POZŘ			bez DPH 792,5	230 130	
⑥	10. 2. 2006	SZRA			759,8	147 200	8 060
⑦	1. 3. 2006	OZŘ			1 127,3	167 330	
⑧	3/2006	PD – výběr zhotovitele	1 883,5	295,8	2 179,3	240 365	6 736
⑨	8. 6. 2006	RÚSR	1 544,1		1 544,1	239 000	8 060
⑩	16. 6. 2006	SoD – zhotovitel	1 418,6	OPCE	1 418,6 + OPCE		
⑪	7. 3. 2007	D1		50,446	1 469,1		
⑫	12. 10. 2007	SV – změna RÚSR			1 837,9	266 156	9 055
⑬	23. 10. 2007	D2			1 673,6		

IZ – investiční záměr; **RL** – registrační list; **POZŘ** – předběžné oznámení zadávacího řízení; **SZRA** – souhlas se zadáním realizace akce; **RÚSR** – rozhodnutí o účasti státního rozpočtu; **PD** – projektová dokumentace; **OZŘ** – opravné oznámení zadávacího řízení; **SoD** – smlouva o dílo s dodavatelem; **D1** – dodatek č. 1 ke smlouvě o dílo s dodavatelem; **D2** – dodatek č. 2 ke smlouvě o dílo s dodavatelem; **SV** – stanovení výdajů na financování akce organizační složky státu.

Průběh rozpočtovaných nákladů

(v mil. Kč)

V období od vydání registračního listu (leden 2005) do schválení Stanovení výdajů (říjen 2007) navýšilo MS závazný maximální parametr „cena za m³ obestavěného prostoru“ ze 4 570 Kč na 6 468 Kč. KS tento parametr splnil tím, že do obestavěného prostoru (266 156 m³) započítal v rozporu s platnou ČSN 734055 plošné a liniové stavební objekty, které se však uvádějí pouze v plošné výměře. Dle realizační PD činí hodnota parametru 7 161 Kč/m³ při celkových 240 365 m³ obestavěného prostoru. K výraznému překročení závazného parametru došlo u SO 102, kde cena obestavěného prostoru činí 10 216 Kč/m³. Na výpočet tohoto parametru má vliv i dispoziční řešení stavebních objektů, které jsou řešeny se zastřešenými dvoranami.

G. Úsporná opatření

MS nebylo schopno projekt financovat z prostředků své kapitoly, a proto se rozhodlo řešit situaci formou úsporných opatření. Dne 23. února 2007 uzavřelo MS mandátní smlouvu, ve které se mandatář zavázal provést inženýrskou činnost za účelem snížení investičních nákladů, jednalo se o cenové posouzení dodavatelské nabídky a technické a cenové posouzení specifikace standardů a technický a cenový návrh úpravy standardů.

Mandatář:

- konstatoval, že řešení SO 101 je náročné jak z hlediska architektonického a stavebního, tak i z hlediska použitých materiálů, zařízení a interiérů tvořících součást stavby. Navrhl úspornější řešení a snížení celkového standardu stavby s ohledem na minimální zásah do projektu a s ohledem na stav rozpracovanosti stavby. Navržené úpravy a změny by neměly vliv na průběh a dokončení stavby. Mandatář uvedl celkové úspory na SO 101 ve výši 104,418 mil. Kč bez DPH;
- specifikoval další položky, u kterých by mohlo po změně PD dojít k úsporám vyšším než 20 mil. Kč;

- u některých položek úspory nevyčíslil, doporučil však úspornější řešení. Např. u strukturované kabeláže a společné televizní antény upozornil na cenově značně náročnou technologii s tím, že obdobných uživatelských vlastností lze dosáhnout i s levnějším výrobcem či dodavatelem na trhu.

Tato zjištění dokladují skutečnost, že jak KS, tak MS postupovaly neehospodárně, když schválily bez výhrad PD pro výběr dodavatele stavby.

Dne 5. března 2007 zpracoval mandatář závěrečnou zprávu, ve které konstatoval, že za účasti zástupců MS, MěSZ, zpracovatele PD, dodavatele stavby a mandatáře bylo podrobně projednáno posouzení souhrnných rozpočtů SO 101.1 a SO 102 a po vyjasnění stanovisek jednotlivých stran bylo odsouhlaseno jejich snížení celkem o 64,071 mil. Kč. KS však další navrhovaná úsporná opatření neakceptoval a neprosadil.

H. Financování

MS nebylo schopno stavbu dofinancovat v rámci rozpočtové kapitoly, a proto po dohodě s MF rozhodlo zajistit finanční prostředky odprodejem nepotřebného majetku resortu spravedlnosti. Dne 1. srpna 2007 MF souhlasilo s tím, že získané finanční prostředky budou příjmem státního rozpočtu a rozpočet MS v roce 2008 posílí o částku odpovídající výši prostředků získaných z odprodeje nepotřebného majetku. Čerpání bude vázáno na uskutečnění odprodeje a získání finančních prostředků. MF podmínilo svůj souhlas tím, že MS nebude zahajovat nové stavby (rekonstrukce apod.) v období 2007–2010, pokud by financování mělo zároveň probíhat v uvedeném období. V roce 2008 má být získána z odprodeje částka 412 mil. Kč a v roce 2009 částka 293 mil. Kč. O konečném způsobu realizace SO 102 mělo být rozhodnuto až na základě výsledků odprodeje nepotřebného majetku. **V době ukončení kontroly NKÚ nebyl žádný odprodej uskutečněn, a přesto výstavba dále probíhá.**

Za období roků 2006 a 2007 proplatil KS dodavatelům celkem 47,74 mil. Kč. Celkové závazky KS vůči dodavatelům díla a technickému dozoru investora činí v roce 2008 na základě platných smluv 811,503 mil. Kč, v roce 2009 pak 857,178 mil. Kč. Jde o předpokládané výdaje, neboť stavba není dosud dokončena. Od ledna do března 2008 činil finanční závazek KS vůči uvedeným dodavatelům 620,6 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že z rozpočtu MS bylo možno uhradit pouze 544,6 mil. Kč a k žádnému odprodeji nepotřebného majetku nedošlo, souhlasilo MF dne 29. února 2008 s navýšením rozpočtu MS o 80 mil. Kč.

III. Shrnutí a vyhodnocení

V roce 2004 rozhodlo MS o výstavbě nového justičního areálu, ve kterém bude umístěn Městský soud v Brně, Okresní soud Brno-venkov a MěSZ. Investorem akce byl KS.

Chyby a nedostatky KS při řízení projektu, nekoncepční a nedůsledná kontrolní činnost MS způsobily celkovou neehospodárnost investiční akce. Nedostatečná činnost KS a MS ve fázi zpracování projektové dokumentace byla obtížně odstranitelná v průběhu vlastní realizace akce.

- Investiční záměr nebyl zpracován na základě vyhodnocení variant řešení s cílem zvolit optimální řešení. Důsledkem bylo např. situování areálu na pozemcích vyžadujících finančně náročný způsob zakládání stavby.
- KS neuzavřel s vybraným uchazečem smlouvu o dílo na projektovou dokumentaci v souladu se zadáním a vybranou nabídkou, čímž porušil zákon č. 40/2004 Sb. Ve smlouvě o dílo nezavázal projektanta k dodržení projektantem nabídnutých parametrů. Projektová dokumentace tak byla zpracována bez zřetele na ehospodárnost stavby. Projektant navrhl náročné řešení objektů jak z hlediska architektonického a stavebního, tak i z hlediska použitých

materiálů, zařízení a interiérů. Předpokládané náklady realizace stavby činily dle rozpočtu k projektové dokumentaci 2 179 mil. Kč, přitom v zadávacím řízení uvedl projektant náklady na realizaci stavby ve výši 805 mil. Kč.

- MS souhlasilo se zadáním stavebních prací dodavateli dle této projektové dokumentace, přestože byl projekt zaregistrován v informačním systému programového financování Ministerstva financí s celkovými náklady 768 mil. Kč a financování projektu o nákladech ve výši cca 2 179 mil. Kč nebylo zajištěno.
- MS požadovalo, aby KS přijal úsporná opatření; učinilo tak ale až v době, kdy již nebylo schopno zabezpečit financování projektu. Neschopnost platit smluvní závazky byla ze strany MS způsobena především značným navýšením výdajů na realizaci Justičního areálu v Brně.
- KS neakceptoval všechna navržená úsporná opatření. Při zadání stavebních prací na SO 102 KS naopak akceptoval několikanásobně vyšší jednotkové ceny za shodné práce a dodávky, které byly stejným dodavatelem použity u objektu soudů (SO 101.1). V jednotkových cenách tohoto objektu jsou zahrnuty též náklady dodavatele související s odsunutím plateb z důvodu platební neschopnosti MS. Cena za m³ obestavěného prostoru činila 10 216 Kč, a překročila tak závazný maximální parametr 6 468 Kč. MS nebylo schopno proplácet závazky KS z rozpočtu kapitoly 336 – *Ministerstvo spravedlnosti*, a proto rozhodlo o odprodeji nepotřebného majetku resortu spravedlnosti za účelem získání chybějících finančních prostředků.

Cíl stanovený v investičním záměru, realizovat justiční areál v Brně za předpokládané náklady ve výši 768 mil. Kč, nebyl splněn. Přestože v průběhu realizace akce činil nárůst základních funkčních ploch (kanceláří, pracoven, zasedacích místností a jednacích síní) 12 %, schválené náklady akce byly do doby ukončení kontroly NKÚ zvýšeny o cca 139 % a činily 1 837 mil. Kč. Důsledkem nedostatečného řízení projektu ze strany KS a nedostatečné a nekoncepční činnosti MS jako správce Programu je platební neschopnost MS a s ní související prodlužování termínů realizovaného díla.